

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Poortvliet

03/09/2020
jaargang 98

nr **49**

Op 12 april 2014 overlijdt ouderling J.P. Geluk te Poortvliet, in de leeftijd van 82 jaar. Vanaf 1964 heeft hij de gemeente in het ambt gediend, eerst een jaar als diaken, daarna negenenvertig jaar als ouderling. Als hij in 2012 in Terdege op zijn leven terugblijkt, merkt hij onder meer op, dat de Heere hem op 29-jarige leeftijd aan zichzelf heeft ontdekt: 'In die tijd is de Heere me arm gaan maken. Ik was keurig godsdien-

stig, maar de Heere ging me laten zien wie ik werkelijk was. Er kwam een droefheid naar God en een droefheid over de zonde. De Heere ging van vat in vat ontledigen; Hij ontdekte me steeds meer aan het gemis. Ik kon met Smijtegelt wel zeggen dat zo'n schepsel weet waar de eenzame plaatsen nat geworden zijn van zijn tranen. Voor mij was dat op het land, waar ik vaak alleen werkte'.

Uit genade zalig geworden

Scherp spreekt Efeze 2 over de zonde en haar gevolgen, maar ook rijk over de genade en haar uitnemende gaven.

Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave.

Efeze 2:8

De zonde leidt onomkeerbaar tot de dood, maar genade brengt de zaligheid, redding. Daarom klinkt in ons tekstvers een loflied op genade die het grootste geluk brengt dat een mens kan overkomen, namelijk de zaligheid. Dan is alles goed, dan rust een mens in God.

In het begin van Efeze 2 horen we andere klanken. Daar lezen we dat onze misdaden de dood teweegbrengen. Dood is daar een vreselijke werkelijkheid. Jullie waren dood, zo spreekt Paulus mensen in Efeze aan. Even later sluit hij zichzelf erbij in. Ik, Paulus, was ook zo. En dood was meer dan een toestand, het was ook een activiteit. Wat bedoelt Paulus daarmee? Een dode kan toch niets meer doen? Dat is zo. Hier gaat het om mensen die buiten Christus zijn. Zij zijn geestelijk dood. Zij kunnen voor God niets goeds doen.

Zo zijn wij allen van nature. Wij leven onze dood uit als actieve vijandschap tegen God. We nemen actief deel aan het verzet van satan en wereld tegen God. Belangrijk is dat we dat beseffen. Niet voor niets spreekt Gods Woord hier over misdaden. Een misdaad vraagt om verbetering, herstel en vergeving. Herstel is niet geloofwaardig zonder bewustwording en belijdenis van schuld. Maar vanuit onszelf zien we niet wat we verkeerd doen voor God. We drinken de zonden in en hebben er geen spijt van, zo erg zijn

wij verkleefd aan de zonde en daarmee aan de dood. En we kunnen ons er niet van losmaken. Met niets van deze aarde. Alles op deze aarde ligt immers onder de vloek van de zonde. Alleen iets wat niet van deze aarde is, kan ons bevrijden. En toch is er zaligheid. Is uw vraag hoe dat ooit mogelijk is?

Genade en liefde

Genade is het sleutelwoord om gevangenen vrij te maken van hun doodstaat. 'Uit genade zijt gij zalig geworden', zo schrijft Paulus hier. Genade komt op uit liefde, en dat is een liefde voorbij alles wat een mens verdienen kan. Liefde die de zonde en de dood kan overwinnen, kan alleen maar uit de hemel komen. Daar woont de Heere. Genade komt op uit Hem.

Heel treffend noemt ons tekstvers genade een geschenk: genade is Gods gave. Niet voor niets lezen velen in dit vers een wachtwoord van de hervormers. De zaligheid is alleen door genade! Die genade is het werk van God de Vader. Tegenover de mens die dood is in zonden en misdaden, schittert de rijkdom van Gods barmhartigheid. In Hem is een eeuwige fontein van ontferming. Hij is de Bron van alle goeds. En Hij heeft in Zijn eeuwigheid besloten om zondaren zalig te maken.

Dat kan maar op één manier. Er is maar één Middel om zondaren te verlossen. De Heere zond Zijn eigen Zoon om in hun plaats te sterven. En Hij wekte Zijn Zoon op uit de dood, en tot diepe verwondering met Hem ook dode zondaren. Daarom lezen we in Efeze 2 dat God levend maakt met Christus. Want zonder en buiten Christus is er geen leven, maar zielsverderf. Dat wil niet zeggen dat de levend gemaakte zondaar de volle rijkdom die er in Christus is onmiddellijk volledig beseft. Wel ontvangt hij een vermogen om die kennis van Christus te ontvangen. Dat is het geloof. Dat is voor de zaligheid als een kanaal of een deur. Het geloof is dus het instrument om de zaligheid te ontvangen.

Genade en geloof

We zagen dat genade een geschenk is van de Heere. Het is Gods gave. We zien nu dat die genade ontvangen wordt door

ds. H. Brons,
Vlaardingen

In dit nummer

5 De zegen van het verenigingsleven

7 Commentaar: Een veenbrand

20 Vijandschap en haat [2]

- 2** Uit genade zalig geworden
- 3** Leren op de school van Christus [35]
- 4** De scholen zijn weer begonnen
- 6** Dopende en lerende
- 8** De Vroege Kerk [4]
- 9** Bijbelstudie [5]:
De tafel der toonbroden
- 10** Seksueel misbruik binnen geloofsgemeenschappen [2]
- 11** Woordverkondiging in een beeldcultuur [2]
- 12** Mededeling Curatorium
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Leren op de school van Christus [35]

Ralph Venning

het geloof. Maar niet alleen genade is een geschenk van boven, ook het geloof is dat. Als ons tekstvers spreekt van Gods gave, gaat dat zowel om de genade als om het geloof. Dat moet ook wel. In de mens zelf is geen vermogen om te geloven achtergebleven. Dat vermogen moet hij ontvangen. Dat wordt ingeplant bij zijn nieuwe geboorte. Daarom is het geloof Gods gave. Hoe heerlijk komt hier dat andere wachtwoord van de hervormers uit: de zaligheid is alleen door het geloof. Ook dat geloof is een geschenk, ja, ook het geloven zelf. De Bijbel kent vele woorden voor geloven. Christus Zelf noemt het een hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, dat wil zeggen: naar de gerechtigheid die redt van de dood. Dat is de gerechtigheid die in Christus Jezus is.

Hoe kan het geloof weten waarin het geloven moet? Dan moet het Voorwerp van het geloof gepredikt worden, Gods rijke barmhartigheid, Zijn eisend recht en Zijn ontferming in Zijn Zoon Christus. Christus als de Herder der schapen moet gepredikt worden, en als de Borg Die aan het kruis Zijn leven gaf om doodschuldigen vrij te kopen. Hij moet worden voorgesteld tot een verzoening van zonden, zoals de slang verhoogd is in de woestijn. Zo wordt een rijke Christus aangeboden in de prediking. Er gebeuren wonderen wanneer Gods Geest Zich verbindt aan het gepredikte Woord. Dan is er Geest en leven. Dodelijk verwonden, die zagen op die slang in de woestijn, ontvangen leven. Het is God Die levend maakt, Die verwondt om te helen, en het is de Geest Die over die rijkdom in Christus tot het hart spreekt. De Geest leert het geloof de toevlucht te nemen tot die Rots van behoud. En wie als een verloren zondaar tot Hem vlucht, voor die zal het zo meevallen. Want die Geest verzekert van genade en leidt in alle waarheid. Dat is op Gods tijd.

Gods kind mag ervaren dat te midden van de strijd er zekerheid ligt in het geloof. De Heere beantwoordde het gebed van de discipelen: 'Heere, vermeerder ons het geloof'. Hij antwoordt nog. Kent u die rijke genade, deze voorsmaak van de zaligheid, dit ware geloof, deze Christus der Schriften?

Deel II Zuigelingen

XII HUN GEBREKKIGHEID EN TEKORTSCHIETEN IN VERGELIJKING MET ANDERE HEILIGEN

Hoewel de zuigelingen een aandeel in en gemeenschap met God en Christus hebben, is dat voor hen nog met veel duisterteit omgeven.

Ze hebben er nog niet de verzekering van zoals de kinderen en andere heiligen hebben. Ik kan van hen zeggen wat God van Israël zei toen het nog een zuigeling was: 'Als Israël een kind was, toen heb ik hem liefgehad... Ik nochtans leerde Efraïm gaan... maar zij bekenden niet dat ik hen genas' (Hos. 11:1-3). Zuigelingen hebben een bepaalde mate van leven, licht en kracht. Er zijn invloeden van God in hun leven en er is een verborgen omgang tussen God en hen, die ze nu nog maar enigszins begrijpen en onderscheiden. Ze zijn er niet zeker van dat God het is Die tot hen afdaalt, of dat het genade is wat van hen omhoog stijgt. Van hen kan gezegd worden wat Jakob zei: 'Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats en ik heb het niet geweten' (Gen. 28:16).

De zuigelingen zijn gebrekkig en schieten tekort in vergelijking met andere heiligen omdat ze onervaren zijn in het woord der gerechtigheid (Hebr. 5:13).

Het woord der gerechtigheid is het Evangelie, of Jezus Christus, Die de hoofdsom van het Evangelie is. Het Evangelie preken of Christus preken, is hetzelfde, en een dienaar van Christus en het Evangelie of van het Woord is ook hetzelfde. Christus Jezus wordt 'het Woord' genoemd (Joh. 1:1), 'het woord dezer zaligheid' (Hand. 13:26), 'het woord Zijner genade' (Hand. 20:36), 'het woord des levens' (Filip. 2:16) en in Hebreeën 5:13 'het woord der gerechtigheid', waarin deze zuigelingen nog onervaren waren (*apeiros*).

Het woord 'onervaren' sluit niet alle kennis uit, maar sluit wel uit dat ze de volle ervaring en kennis ervan bezaten. Ze waren onervaren en onbekwaam in het onderscheiden en kennen van Christus (zoals ze zouden moeten) als de wortel van de gerechtigheid tot rechtvaardiging en heiliging. 'Die ons van God geworden is tot rechtvaardigheid', zowel door toerekening als innerlijke werking.

Zuigelingen zijn gebrekkig omdat ze weliswaar ervan houden om veel te luisteren, maar toch weinig kunnen verdragen, vooral als het zwaarder is dan melk.

Het zou hun pijn doen en hen niet helpen om ze te voeden met brood en wijn, zoals Melchizédek dat voorzette aan Abraham (Gen. 14:18). Het hart van onze Zaligmaker was vol van vele dingen om te zeggen, maar Hij kon niet alles aan Zijn discipelen vertellen, want ze waren niet in staat het te dragen (Joh. 16:12). Paulus zei tegen zijn Korinthische zuigelingen dat hij hen gevoed had met melk en niet met vast voedsel, want ze konden het 'toen nog niet' verdragen en ook 'nu nog niet' (1 Kor. 3:12).

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

De scholen zijn weer begonnen

Al heel wat jaren hangen aan het begin van het schooljaar spandoeken in dorpen en steden met de tekst: 'De scholen zijn weer begonnen. Rij met je hart'. De boodschap? Automobilisten, let op! Houd rekening met de kwetsbare, jonge verkeersdeelnemers!

F.A. van Hartingsveldt,
Elspeet

Onderwijs geven en krijgen is een bijzonder voorrecht.

We zijn gewend geraakt aan deze tekst. We zagen de boodschap wel hangen, maar het was gewoon geworden. Dit jaar is het anders, toch?

Hier en daar speelt het coronavirus weer op. Zouden we dit jaar landelijk of in een regio weer onderwijs op afstand krijgen? Nu er een virus rondwaart over deze wereld zijn we ons veel meer bewust dat naar school gaan helemaal niet vanzelfsprekend is. Dat is het natuurlijk nooit geweest. Waarom zou er in ons werelddeel geen oorlog uit kunnen breken? Waarom zou een natuurramp ons land niet lam kunnen leggen? Er zijn heel veel kinderen op deze wereld die om die redenen helemaal geen onderwijs krijgen. Is dat niet een belangrijke les van de afgelopen periode voor de zomervakantie? Onderwijs geven en krijgen is een bijzonder voorrecht.

Uniek onderwijssysteem

Het Nederlandse onderwijssysteem is uniek. Christelijke scholen worden bekostigd door de overheid. In andere Europese landen kijken collega's van christelijke scholen met verwondering naar de Nederlandse situatie. In Oostenrijk moet een christelijke school er op dit moment alles aan doen om open te blijven. De lokale overheid werpt allerlei hindernissen op om de school tegen te werken. Directeuren van Engelse scholen merken op: 'Als wij zoveel christelijke scholen hadden in Engeland, dan zou ons land er stellig anders uitzien'. In Zweden wil de overheid het onderwijs zo neutraal mogelijk laten zijn. Voor godsdienstlessen is in het rooster geen plaats. Het zou leerlingen alleen maar negatief beïnvloeden

den en depressief kunnen maken.

Er is nog een reden dat we school en onderwijs mogen waarderen. Docenten en leerkrachten krijgen de gelegenheid om belangrijke dingen over te dragen, leerlingen dingen aan te leren die van belang zijn voor hun toekomst. Leerlingen hebben van hun Schepper gaven gekregen om God en hun naasten te dienen. De ene leerling kan meer met zijn handen, de ander met zijn hoofd, weer een andere leerling voelt dingen goed aan.

Wat is naar school gaan en nieuwe dingen leren een bijzondere scheppingsgave! Probeer maar eens een omschrijving van leren te geven. Het wordt een lange zin. Dan nog hebben we niet alles van wat leren is in die zin gevangen.

Bijzonder onderwijs

Waarom is naar school gaan vooral zo bijzonder? We noemen christelijke en reformatorische scholen bijzonder onderwijs. Niet omdat de leerkrachten, docenten of leerlingen zo bijzonder zijn. Dit onderwijs is bijzonder omdat de Bijbel er dagelijks opengaat. Wat zouden we aan onze scholen hebben als dat niet gebeurde. We zouden er veel dingen leren om later geld te kunnen verdienen en als burger te functioneren in de maatschappij. Het gaat echter om het hemels burgerschap, om het Koninkrijk van God. Het hoge doel van het onderwijs is dat kinderen leren om God lief te hebben boven alles en hun naaste als zichzelf.

Het meest bijzondere van christelijk en reformatorisch onderwijs is dat de Héere daar spreekt. Als de Bijbel opengaat, horen leerlingen: 'Wie heeft lust de HEERE te vrezen, 't allerhoogst en eeuwig goed? God zal Zelf zijn Leidsman wezen, leren hoe hij wandelen moet' (Ps. 25). Als God spreekt en Zijn Geest aan Zijn Woord verbindt, ontdekken leerlingen dat er een gat in hun hart is geslagen. Het leven is er uit, omdat ze van God afgefallen zijn. Hoe onuitsprekelijk groot is het als onze leerkrachten en docenten mogen voorhouden en voorleven dat de diepe kloof tussen onze ziel en God gedempt kan worden. Uit genade, om Jezus' wil. De Heere wil dat niet alleen, Hij doet het ook zolang de zon en de maan aan de hemel staan (Ps. 72:5). Dit onderwijs vraagt om voorbeeldfiguren voor de klas. Er zijn nog steeds veel vacatures. Scholen zien uit naar sollicitanten die willen bijdragen aan dit bijzonder onderwijs. Voelt u zich (of voel jij je) geroepen? Kom dan weer naar school. De scholen gaan weer beginnen...

De zegen van het verenigingsleven

ds. S.W. Janse,
Rijssen

Zaterdag, 11 mei. Bondsdag te Krabbendijke. Spreker: ds. P. Mulder. Het thema was: Versta je ook? Samen met onze JV gingen we er heen. Indrukwekkend was de toespraak. Soms was het ademloos stil in de kerk.

Deze bondsdag kan ik me nog goed herinneren. Ik was toen twaalf jaar. Daarom kan ik een uitnodiging om als predikant op een bondsdag te spreken onmogelijk weigeren...

In dit artikel een paar woorden over de zegen en de waarde van het verenigingsleven. Ik richt me in het bijzonder op de JV. Wie de jeugd heeft, heeft immers de toekomst. Maar we denken ook aan de mannen- en vrouwenverenigingen en de bijbelstudieverenigingen die weer zullen beginnen.

Bezinning

Onze jeugd ontmoette elkaar op de basisschool waar het Woord van God openging, maar ook, voor de meesten van hen, op het reformatorisch voortgezet onderwijs. In het christelijke gezin werden ze door hun ouders geconfronteerd met de Heilige Schrift. Als ouder stond u bij het doopvont en beloofde u op te voeden naar de eis van Gods getuigenis. Op het erf van de kerk is daar ook weer het Woord dat tot bezinning dient op de levensweg.

Nu in verenigingsverband, samen luisteren naar de Schrift, samen gebogen over de Schrift, samen vragen stellen en bladeren in de Schrift. Ik zie me nog zitten in een zaaltje van onze kerk. Stellingen bespreken. Nadenken over ethische kwesties.

Discussiëren over theologische onderwerpen. Er was vaak meer vuur dan licht, maar wat een zegen als een ambtsdrager of leidinggevende dan stuurt en leidt, onderwijst uit de belijdenis en vertelt over wie de Heere voor hem is. Dat maakte jaloers.

Ontmoeting

Naast bezinning is ontmoeting ook een belangrijke pijler van het verenigingsleven. Even een avond samen met je vrienden naar de JV. Je ontmoet elkaar op school, in de straat, maar ook bij de kerk. De pauze is lang genoeg om met elkaar te praten. Naast bezinnende onderdelen (dat blijft de hoofdzaak) is er ook tijd voor ontspanning. Zo proberen kerkenraden jongeren erbij te houden. Het Woord moet het doen! Maar de activiteiten die georganiseerd worden, zijn niet onbelangrijk. Ik herinner me een dropping, een strandwandeling, een avondje bowlen en niet te vergeten een kamp. Deze verantwoorde activiteiten zijn bedoeld om zowel denkers als doeners actief te laten deelnemen aan het verenigingsleven.

Binding

Er is zoveel te koop in 2020. Allerlei jongerenavonden timmeren aan de weg. Avonden waar je met een gerust hart naar toe kunt gaan, maar ook avonden waar je grote vraagtekens bij moet zetten. We

gunnen onze jongeren een verantwoorde vrijdag- of zaterdagavondbesteding. Dan is het fijn als er, naast de Zin-in, de winterconferenties en check-in-avonden, een bloeiend verenigingsleven mag zijn vanuit de eigen kerkelijke gemeente. Je hoopt zo van harte dat er binding ontstaat met het kerkverband waarin ze zijn gedoopt, opgevoed en onderwezen.

Er is zoveel wat onze jongelui trekt, ook qua leer. Er is verwarring alom. Daarom is het zo belangrijk dat de eigen gemeente een warm nest is. Dat ze niet gemakkelijk uitvliegen naar een ander nest, waar het beter schijnt... Stimuleer daarom als ouders en kerkenraad het verenigingsleven. In de wereld is er van alles te koop. Satan wil binden aan zichzelf en losweken van God en Zijn gebod. Het is onze plicht om onze jongelui te binden aan de schriftuurlijk-bevindelijke waarheid. Daar kan de vereniging ook een middel voor zijn.

Betrokkenheid

Laat onze jongeren voelen dat ze gezien worden. Ze zijn (doop)leden van onze gemeente. Ze horen er bij! Zeker in een grote gemeente is dat soms moeilijk te realiseren. Wat fijn dat leidinggevendenden hun vrije tijd opofferen om met onze jongeren om te gaan. Dat waarderen we enorm! Ga maar in gesprek en je zult merken hoe jongeren dat waarderen. Even een praatje. Even navragen hoe de toets verlopen was, hoe het op het werk gaat. Jongelui merken wel of iemand echt geïnteresseerd in hen is.

Bezoek als ambtsdragers regelmatig de verenigingsavonden. Probeer eens een onderwerp te houden. Mijn ervaring is dat vooral onderwerpen over de heilsorde, over het christen zijn in het leven van alle dag en over de eindtijd vaak veel vragen oproepen. Dan laten onze (mondige) jongeren echt wel in hun hart kijken.

Alles kan ontsporen, ook het verenigingsleven. Laten we daarom altijd biddend de wacht betrekken. Het is niet de bedoeling rijke jongelingen te kweken, maar om eenvoudig, gebonden aan de belijdenis van de kerk, te luisteren naar Gods wil. En ook om daarnaast een geoorloofde vrijetijdsbesteding te bieden. We klagen vaak over het uitgaansleven van onze jongeren. Het bezoek aan de discotheek, het café of de keet in de tuin, maar hebben we als gemeente een alternatief?

Nodig is de zegen van de Heere. God werkt in de lijn van de geslachten. Hij zal Zijn waarheid nimmer krenken. Mocht daaraan ook het verenigingsleven bijdragen.

Naast bezinning is ontmoeting ook een belangrijke pijler van het verenigingsleven.

Dopende en lerende

Er begint een nieuwe tijd, dat voelen de discipelen ook wel. In de veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaart worden ze voorbereid. Op een berg in Galilea ontmoeten ze hun opgestane Meester (Matth. 28:18-20). Van Hem krijgen ze een opdracht, die de hele nieuwtestamentische kerk geldt: er moet onderwijs gegeven worden!

v. A.

Catechiseren, op hoop van zegen.

Dat de betrokkenheid en de vatbaarheid van onze jongeren minder wordt? Dat de catecheet ook maar een mens is? Dat de medewerking van de ouders tanende is? Dat... weet Hij allemaal, want Hij spreekt over 'al de dagen tot de voleinding der wereld' (vers 20). Daar horen dus ook ónze dagen bij, de dagen van de ondergang van het Avondland, de dagen dat Gods gerichten over de aarde gaan, de laatste dagen. Het is wonderlijk en vertroostend dat de Meester bij uitnemendheid de opdracht om te blijven dopen en te blijven onderwijzen ingeklemd heeft tussen twee beloften. De opdracht om onderwijs te geven aan gedoopten staat tussen twee toezeggingen. We hoeven dit niet in eigen kracht en alleen met eigen wijsheid te doen, want 'Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde' (vers 18). En het is ook geen eenzaam avontuur, met het slopende gevoel dat je er alleen voor staat, want: 'Zie, Ik ben met ulieden, al de dagen tot de voleinding der wereld' (vers 20).

In genade heersen

De almachtige Jezus verzekert Zijn bevoegdheid om in genade te heersen, wat er ook tegenop komt. Harde, aardse gezinde harten zijn in Zijn macht. Beroerde omstandigheden zijn in Zijn hand. En naar Zijn Godheid, genade, majesteit en Geest zal Hij tonen er-bij-te-zijn. Blijf gedoopten daarom trouw onderwijs geven! 'Ja maar..., ik ben niet een van die zeven aanwezige discipelen'. Ook dat weet Hij. Lees eens wie zij waren en bleven? 'Doch sommigen twijfelden...' (vers 17), terwijl Hij al zoveel trouw getoond had. En wat doet Hij? 'Jezus bij hén komende...' (vers 18a). Steeds maar weer komt Hij (terug). Hij nadert tot twijfelaars. En om Zijn woorden kracht bij te zetten, zegt Hij er nadrukkelijk 'amen' (vers 20) bij: het is eeuwig waar en zeker. Ik lieg nooit. Op Mij kun je aan, wat er ook omvalt.

Zullen we zo maar weer gaan beginnen, hopen op Hem? Op hoop van de zegen uit Hem. Zullen we in dit seizoen op tijd beginnen? Zullen we ons zorgvuldig voorbereiden, met een boek en op de knieën? Zullen we de taak van het onderwijzen als een van onze belangrijkste ambtelijke taken beschouwen? Ook in onze kerkenraads-agenda. Dan is er ruimte voor broederlijk overleg en meelevens. Want het is toch zo mooi werk: 'lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb. En zie, Ik ben met ulieden al de dagen...' Zegen, mijn broeders! Uit de Opdrachtgever.

Dit onderwijs is het enige middel om een ware volgeling te worden. Onderwijs geven aan eigenrechtige Joden, dat valt niet mee, maar aan eigenwijze heidenen, dat is nog erger. Dit is dus geen gemakkelijke taak. De inhoud van dit onderwijs is ook omvangrijk: álles wat Ik u geboden heb (vers 19). Daar ben je zomaar niet mee klaar. Dus, de 'leerlingen' zijn niet gemakkelijk en de 'leerstof' is niet weinig.

De opdracht tot dit geven van onderwijs is verbonden aan de opdracht om te dopen. De doop is een zichtbaar symbool en een betrouwbare garantie dat God Zijn waarheid nimmer zal krenken, maar eeuwig Zijn verbond zal gedenken. 'Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht, tot in het duizendste geslacht' (Ps. 105:5). Het is het blijvend getuigenis van de Vader dat Hij Zijn verkiezend welbehagen zal volvoeren, het zichtbaar getuigenis van de Zoon dat Zijn offer overvloedig genoegzaam is 'van kind tot kind', en het hoorbaar getuigenis van de Heilige Geest dat Hij Heere is en levend maakt. Daarom blijven we dopen en blijven we onderwijzen.

Onlosmakelijke band

Tussen de doop en het voortdurend on-

derwijs geven, bestaat een onlosmakelijke band. Dat hoort bij elkaar! Want gedoopten kúnnen niet zonder onderwijs. Dat is het enige genademiddel om ware discipelen te maken. Zonder dit onderwijs zakken de gedoopten terug in het heidendom, want onkunde doet dwalen en verdwalen. Dan komen er gedoopte heidenen. Het is een groot gevaar als we met een gedoopt voorhoofd niet weten wat God bevolen heeft, laat staan álles wat ons geopenbaard is.

De werking van Gods Geest hebben wij niet in de hand. Over Gods soevereine genade beschikken wij niet, maar het middel waardoor de Heere genade werkt, is wel onze (ambtelijke) verantwoordelijkheid: als onderwijskrijgende catechisant, als verantwoordelijke ouder onder ede, en als onderwijsgevende ambtsdrager. Het besef van de verantwoordelijkheid van deze drie betrokkenen moge duidelijk blijken, elke keer, elke week. Omdat onze kerkjeugd een gedoopt voorhoofd heeft en omdat dit opgedragen is door de levende Zaligmaker.

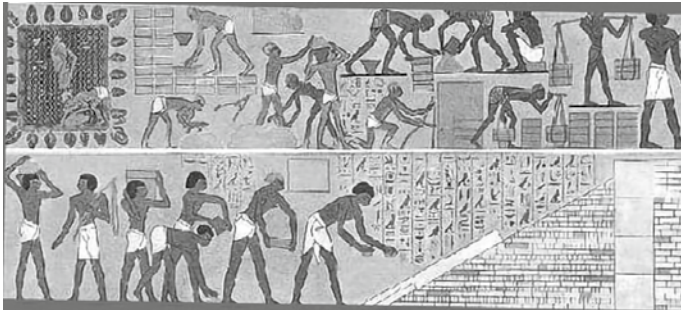
Zou de alwetende Hartenkenner niet weten dat dit onderwijzen niet eenvoudig is? Dat de jongeren het druk hebben met schoolwerk en met nog veel meer dingen?

Een veenbrand

ds. G. Clements,
Gouda

Wereldwijd gist het onder de volken. Overheden hebben moeite de massa's in de hand te houden. Met name aan de grenzen van Europa neemt de onrust toe.

De kinderen Israëls schreeuwden over hun dienst.

W e denken aan de situatie in Syrië waar inmiddels 380.000 doden zijn gevallen. Aan de vijandelikheden in de oostelijke provincies van de Oekraïne waar inmiddels 13.000 doden zijn te betreuren. Aan Libanon waar het volk opstaat tegen een falende overheid. Aan Libië waar het land steeds verder wegzakt in een bloedige burgeroorlog. En sinds enkele weken aan Wit-Rusland waar Loekasjenko zijn leger in paraatheid heeft gebracht om zijn eigen volk tot de orde te roepen.

Russische inmenging

We zien de laatste jaren dat de Russische betrokkenheid bij deze conflicten voortdurend toeneemt, terwijl Amerika zich steeds meer terugtrekt van het wereldtoneel. Dat begon al met de Russische inval in Georgië (2008) en later bij de annexatie van de Krim (2014). Daarna volgde de steun aan het regime van Syrië met brute bombardementen op scholen, terwijl Amerika de soldaten terughaalde. In Libië infiltreren de Russen met goedbetaalde huurlingen. En nu dan weer een nieuw conflict in Wit-Rusland.

Vroeger kwamen de Amerikanen in actie tegen bruto geweld, dwongen waar mogelijk tot onderhandelingen, of grepen in. Maar op dit moment lijkt er nauwelijks iemand meer in de Amerikaanse regering bereid om de leiding te nemen. Zij zijn teleurgesteld over de Europese geldelijke bijdrage aan het NAVO-bondgenootschap. Ook frustreert het hen dat wij weigeren onze gas- en olie-importen uit Rusland te beperken ten gunste van hun schaliegas. Het gevolg van die Amerikaanse afzijdigheid is de toename van rechteloosheid op vele plaatsen in de wereld en met name aan onze grenzen. De mensen schreeuwen om hulp, maar er is geen helper. Als we niet uitkijken, wordt het een veenbrand die niet meer te blussen is, en uiteindelijk ook ons treft.

De taak van de overheid

Mogen wij wel zwijgend toezien bij alle gewelddadigheid en onrecht aan onze grenzen? De overheden dragen het zwaard immers niet tevergeefs, zij hebben een 'zwaardmacht' van God gekregen, 'Want zij is Gods dienaar, een wreekster tot straf dengene, die kwaad doet' (Rom. 13:4). Deze

zwaardmacht is de overheden gegeven opdat 'wij een gerust en stil leven leiden in alle Godzaligheid en eerbaarheid' (NGB art. 36).

Overheden hebben de taak om kwaaddoeners te straffen en de goeden te beschermen. Zij zijn Gods dienares en moeten de rechtsorde handhaven overeenkomstig Gods heilige geboden. Zij zijn geroepen het zwaard van de landsverdediging niet te verwaarlozen. Ook zijn overheden geroepen de oren niet te sluiten voor de verdrukking van buurvölker die zuchten onder geweld en onrecht, gedachtig ook aan onze eigen bevrijding in 1945.

Om Paulus' argumentatie in Romeinen 13 goed te begrijpen, mogen we deze tekst verbinden met wat hij zegt over de Egyptische overheid in Romeinen 9. Daar zien we Gods oordeel over een overheid die niet als Gods dienaar handelt. 'Want de Schrift zegt tot Farao: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou' (Rom. 9:17). De Egyptische overheid verdrukte haar onderdanen en handelde niet als Gods dienaar. 'De kinderen Israëls zuchtten en schreeuwden over de dienst' (Ex. 2:23). God hoorde het geroep en verlostte Zijn volk door de hand van Mozes en Aäron. In het boek Richteren zien we opnieuw dat de HEERE het recht herstelde door geroepen richters tegen zowel binnenlandse als buitenlandse vijanden.

Noodschreeuw

Wanneer in de Bijbel niemand naar de verdrukte omziet, is er altijd nog de weg van de noodschreeuw. We vinden die roep in nood vanaf Exodus 2 bij Israël in Egypte tot aan Openbaring 6 bij de zielen onder het altaar. 'Gij ziet het immers; want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet' (Ps. 10:14). Het valt te vrezen dat de rechteloosheid in onze dagen alleen maar toeneemt. De verdrukker meent vrij spel te hebben, maar God hoort het geroep. De koningen der aarde, de groten en de machtigen zullen hierover ter verantwoording worden geroepen. Zij hebben niet gehandeld als Gods dienares, maar zichzelf verafgood. Met grote schrik vluchten zij weg voor Hem Die op de troon zit (Openb. 6:15).

In het bijzonder hoort God de roepstem van Zijn kinderen. 'Hun zaak zal bekend worden de zaak des Zoons Gods te zijn' (NGB art. 37). 'En God zal alle tranen van hun ogen afwissen' (Openb. 21:4). Die toekomst is zeker, want Christus heeft 'de overheden en de machten uitgetogen' en over hen getriomfeerd (Kol. 2:15).

Kerkvaders over God

Wanneer we in de Nederlandse Geloofsbelijdenis het eerste artikel lezen, vinden we daar een lange lijst van eigenschappen van God: enig, eenvoudig, geestelijk, eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig, volkomen wijs, rechtvaardig en goed. Dit eerste artikel kan beschouwd worden als een puntige samenvatting van wat de kerkvaders over God gezegd hebben.

J.N. Mouthaan,
Veenendaal

De geloofsbelijdenis van Nicéa spreekt over: 'Wij geloven in één God'.

de Vroege Kerk. Als de vroegchristelijke apologeet Tatianus (ca. 120-180) voor zijn Griekse lezers duidelijk wil maken in welke God de christenen geloven, schrijft hij het volgende: 'God is geest, niet dat Hij door het stoffelijke heen verspreid is, maar Hij is de Maker van de stoffelijke geesten en van de verschijningsvormen in het stoffelijke. Hij is onzichtbaar en ontastbaar, terwijl Hij Zelf de Vader is geworden van de zichtbare en onzichtbare dingen' ('Rede tot de Grieken', IV). De geestelijkheid van God is dus niet zozeer dat Hij overal in is, maar dat Hij de Maker is van al het stoffelijke en lichamelijke en Zelf geheel onlichamelijk is.

Weten en belijden

De kerkvaders leggen grote nadruk op de verschillende eigenschappen van God. Johannes Damascenus (676-749) vat het Godsbeeld van de kerkvaders samen met de woorden: 'Welnu, wij beide weten en belijden dat God zonder begin is, zonder einde, eeuwig en altoos, ongeschapen, onbeweeglijk, onveranderlijk, eenvoudig, niet samengesteld, niet lichamelijk, onzichtbaar, ontastbaar, onbegrensd, oneindig, onbegrijpelijk, onbevattelijk, ondoorgrondelijk, goed, rechtvaardig, alvermogen, Maker van alle geschapen dingen, de Voorzienige over alles, de Soevereine over allen, de Rechter van allen' ('Over het orthodoxe geloof' 1.2). Wie dit citaat vergelijkt met artikel 1 ziet dat dit artikel inderdaad als een samenvatting van de kerkvaders gezien kan worden.

Is dit spreken over God niet heel afstandelijk? Volgens de kerkvaders niet. Augustinus (354-430) zegt heel mooi: 'Van God het allerbeste te denken, is zonder twijfel het begin van de godsvrucht' ('Over de vrije wil', I.2.5). Goed en groot van God spreken, is een zaak van Godsvreze. Dit heeft ook gevolgen voor het gebed. Daarover is ook een mooie uitspraak van Augustinus, die we hier weergeven in de pakkende samenvatting van zijn leerling Prosper van Aquitanië (ca. 390-ca. 455): 'Diegene is oprecht en roept God op de juiste wijze aan, die in al het kwade dat hij lijdt, zichzelf beschuldigt, niet God; en die in de goede dingen welke hij doet, niet zichzelf prijst, maar God.' (Prosper, 'Boek der uitspraken uit de werken van Augustinus afgeleid', LXXII). Hiermee zijn al die verheven eigenschappen van God waar we mee begonnen, toegepast op de praktijk. Bij zo'n grote en verheven God past alleen maar een nederig en schuldbewust mens.

(wordt vervolgd)

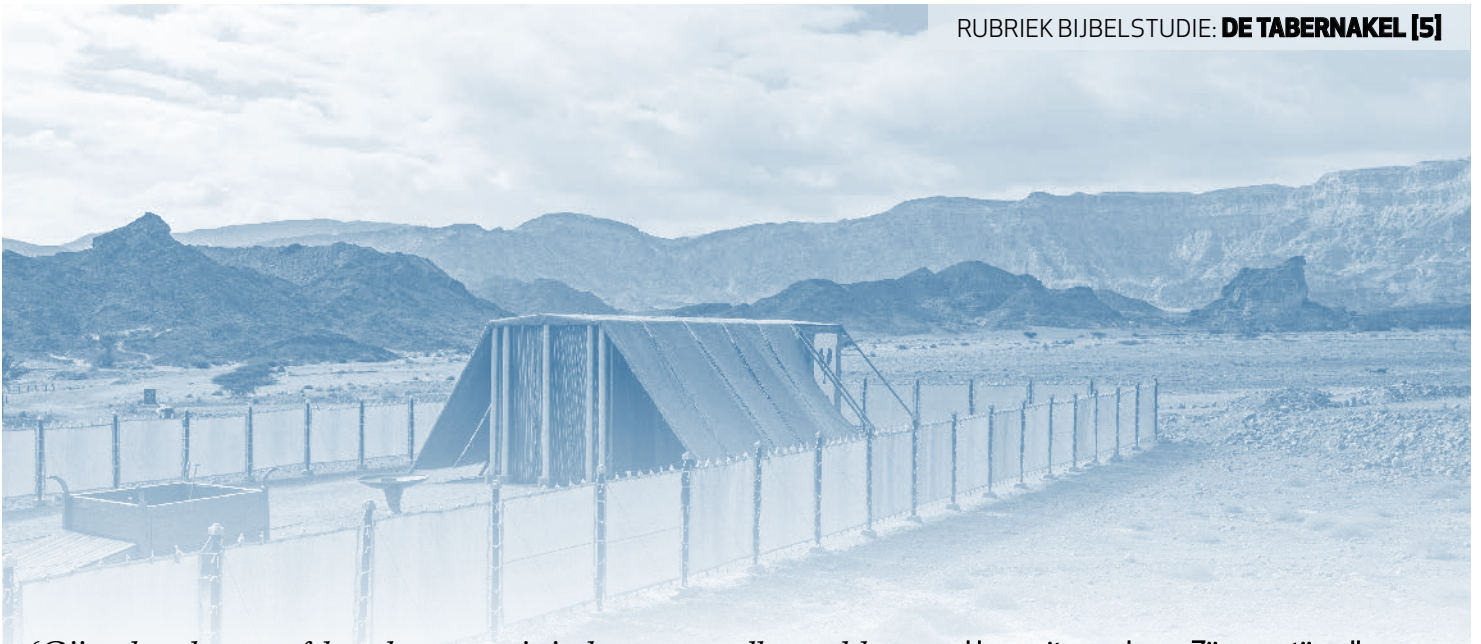
Guido de Brès spreekt over 'een enig en éénvoudig geestelijk wezen'. Voor de kerkvaders zijn dit belangrijke begrippen. Tegenover het veelgodendom van de Griekse cultuur stelt men resoluut de eenheid van God. Ook in het spreken over de drie personen neemt men de eenheid van God als uitgangspunt. De geloofsbelijdenis van Nicéa spreekt over: 'Wij geloven in één God'. In zijn uitleg over deze woorden schrijft Cyrillus van Alexandrië (ca. 376-444): 'Om deze polytheïstische dwaasheid te vernietigen, spreken de vaders, geheel in navolging van de Heilige Schriften en de mensen op de hele aardbodem de glans der waarheid voorhoudend, van één God' ('Brieven', LV). De kerkvaders belijden ook de leer van de eenvoudigheid van God. Dat wil zeggen dat er in God geen samenstelling van verschillende delen is. Ook de drie onderscheiden personen worden niet opgevat als delen in God. Eusebius van Caesarea (ca. 260/4-339/40) vertelt dat op het Concilie van Nicéa zorgvuldig de gedachte

vermeden is dat de Zoon een deel van God zou zijn en de Vader een ander deel.

Sociale triniteitsleer

Het is belangrijk dat wij deze nadruk op de eenheid en eenvoudigheid van God vasthouden. In het modern-theologische denken is gelukkig weer meer belangstelling voor de leer van de Drie-eenheid. Helaas kiest men daarbij vaak andere wegen dan de kerkvaders. Binnen de visie van de 'sociale triniteitsleer' wordt de relatie tussen de drie personen vaak voorgesteld als een 'goddelijke dans' van liefde waarin wij mensen dan mogen delen. Aan deze visie kleven veel bezwaren en het is ook niet 'katholiek' om zo te denken. De eenheid van God wordt hierin tekortgedaan en het onderscheid tussen God en mens komt te weinig tot zijn recht.

De geestelijkheid van God is een eigenschap die gemakkelijk misverstanden oproept in onze tijd, waarin geesten allerlei duistere rollen spelen in films en literatuur. Deze moeilijkheid was er echter ook al in

‘Gij zult ook een tafel maken van sittimhout; twee ellen zal haar lengte zijn, en een el haar breedte, en een el en een halve zal haar hoogte zijn’. ‘En gij zult ze met louter goud overtrekken; gij zult ook een gouden krans daaraan maken rondom heen’.

Éxodus 25:23 en 24

De tafel der toonbroden

In de tabernakel zijn verschillende vertrekken. In het heilige der heiligen staat alleen de ark, maar in het heilige staan meer voorwerpen. Eén daarvan is de tafel der toonbroden.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Er zijn enkele overeenkomsten met de ark. Beide zijn van sittimhout gemaakt en klein en gering. In beide zien we het beeld van Christus in Zijn menselijke natuur: ‘Hij had geen gedaante noch heerlijkheid’. Zijn Goddelijke natuur wordt aangewezen in het goud waarmee zowel de ark als deze tafel overtrokken was.

Het is bijzonder dat de Heere een tafel geeft. Het woestijnvolk woont immers in tenten, een tafel heeft men niet nodig. Weet u wie wel tafels gebruikten? De heidenen in hun afgodendienst. Op de tafels legden ze allerlei spijzen om hun goden te voeden en te versterken. Deden ze dat niet, dan verzwakten de goden en dan waren rampen en onheilen het gevolg. De heidenen dienden hun goden dus uit eigenbelang. Zo is het bij Israël niet. Integendeel. Het is juist omgekeerd: de Heere

zorgt voor Zijn volk en Hij zal ze in de woestijnreis niet laten omkomen. Het ziet op de Kerk, die voor rekening en op kosten van de Middelaar leeft, ook in deze tijd.

Twaalf broden

Op bevel van de Heere liggen op de tafel der toonbroden altijd twaalf broden. Iedere week moet het brood vervangen worden. Dat brood is lang houdbaar, want het is ongezuurd. Na een week wordt er vers brood gebakken en mogen de priesters het oude toonbrood eten. De tafel mag echter nooit leeg zijn!

In Leviticus wordt hierbij ook over een alles verterend vuuroffer gesproken. Dat offer herinnert de mensen eraan dat alles aan de Heere toebehoort. Het volk zelf is rechteloos en zelfs het brood hebben ze verzondigd. Ze zijn ten dode opgeschreven. Maar wat verzondigd ligt, gaat de

Heere uit genade aan Zijn woestijnvolk schenken.

De tafel der toonbroden staat vóór het voorhangsel, vóór de ark, de troon van God. Zo is Christus altijd bij Zijn Vader om op grond van Zijn middelaarsverdienste voor Zijn volk te pleiten. Hij is de dood ingegaan om voor Zijn Kerk het leven te verwerven. Daarom is het vuuroffer van de Middelaar ook een gedenkoffer, opdat de Vader Christus’ verdienste zou aanvaarden.

Zuiver reukwerk

We zien verder dat op elk toonbrood een gouden kom met zuiver reukwerk staat. Dat is een teken van het gebed. Denkt u maar aan Psalm 141 vers 3. Alles heeft een geestelijke betekenis, zelfs de schotels, waarop het toonbrood gedragen wordt, de rookschalen voor het reukwerk, de platen, kroezen of bezems. Het zijn middelen, waardoor de geestelijke weldaden van Christus in de gemeente worden uitgedeeld en het ziet op de dienaren in Gods Koninkrijk, die mogen planten en natmaken. God is het echter, Die de wasdom geeft. Christus Zelf voedt en verzadigt Zijn hongerende Kerk. Hij is als het Brood uit de hemel neergedaald en geeft Zijn volk het leven.

(wordt vervolgd)

Vragen

1. Welke vergelijking kan gemaakt worden tussen de ark en de tafel der toonbroden?
2. Wat heeft het gebed te maken met de tafel der toonbroden?
3. Welke troost ligt er voor Gods kinderen in de tafel der toonbroden?

De schade van seksueel misbruik

Vanaf het eerste moment van het misbruik neemt de dader intrek in zijn (of haar!) slachtoffer. Er ontstaat een 'vaste verkering'. Dit betekent dat de dader een onuitwisbare afdruk achterlaat op de psyche van het slachtoffer.

Jantine den Uijl

Deze afdruk geeft zogenoemde 'introjecties' en 'projecties'. Introjecties zijn ideeën, gevoelens en gedachten over zich zelf, projecties zijn ideeën, gevoelens en gedachten over de ander. 'Ik ben vies, schuldig en zondig. Ik verdien het niet om van gehouden te worden, ik verdien het zelfs niet om te leven. Ik ben er voor het genot en de lust van een ander. Wat ik wil of vind, doet er niet toe' (introjecties).

'Niemand is te vertrouwen. Mensen zijn uit op mijn ondergang. Uiteindelijk is er niemand die echt van me houdt. Ik kan ook niet meer bekeerd worden want mijn seksuele schuld en zonde is te groot' (projecties).

Vanuit deze 'daderimprint' ontstaat er een grote aanpasser. Het slachtoffer gaat zich vanuit zijn introjecties aanpassen aan de omgeving. De eigen voorkeur is altijd ondergeschikt aan die van de ander. 'Wat ik wil of vind, doet er niet toe, het maakt mij niet uit, ik vind alles best, met mij kun je alle kanten op', is vaak wat we horen van slachtoffers.

Dit komt op alle terreinen van het leven

Slachtoffers gaan jarenlang in diepe eenzaamheid hun weg. Onbegrepen door zichzelf en de wereld om hen heen. Onopvallend in hun aanpassing, soms merkwaardig door het 'spontane kind', vaak afwezig in het 'bevroren kind'. Totdat...

terug. In school-, beroeps- en partnerkeuze. Het nooit 'nee' zeggen kan leiden tot overbelasting en zelfs tot een burn-out. Het grote aanpassen trekt een wissel op relaties. Eigen autonomie ontbreekt als gevolg van het seksueel misbruik. Niet zelden trekt dit een dominante partner aan, waardoor er zelfs binnen het huwelijk kans is op herhaling van het misbruik. 'Verkrachting binnen het huwelijk' is iets wat we regelmatig binnen de praktijk terug horen.

Bevroren kind

Alle emoties die hiermee gepaard gaan, worden keurig weggewerkt in het 'bevroren kind': een relatief jong deel van de persoonlijkheid. Net zo jong als het eerste moment van het misbruik, toen de shock ontstond. Toen werd het bevroren kind gecreëerd. Emoties die té pijnlijk, moeilijk en heftig zijn, worden bevroren, anders zou het leven niet vol te houden zijn. Het bevroren kind wacht vaak lange tijd - vaak jarenlang - op toestemming om te ontdooien. Ontdooien kan echter pas gebeuren op het moment dat er warmte komt. En die warmte komt nooit, in ieder geval niet zolang de dader door middel van introjecties en projecties greep blijft houden op het slachtoffer.

Gelukkig blijft er de drang tot leven. Dit zien we terugkomen in het 'spontane kind', dat ook onderdeel is van de schade. In het spontane kind zit humor, levensvreugde, spontaniteit en agressie. Echter, al deze dingen staan onder het beheer van de dader. Die bepaalt. Vandaar dat agressie verstoord is geraakt. Gezonde agressie mag er niet zijn. Het wordt weggestopt onder een laag van aanpassing. Soms knalt het er toch uit, is het niet tegen te houden. Dan is het echter schadelijk voor de ander. Vanuit de sterke drang tot leven, en dit ook ten volle willen ervaren, laat het spontane kind gedrag zien dat door de buitenwereld wordt bestempeld als roekeloos en onverantwoord. Van veel te hard rijden tot bungeejumpen en alles wat er tussen zit: ik wil voelen dat ik leef, want innerlijk voel ik me dood...

Onbegrepen en onopvallend

Slachtoffers gaan jarenlang in diepe eenzaamheid hun weg. Onbegrepen door zichzelf en de wereld om hen heen. Onopvallend in hun aanpassing, soms merkwaardig door het 'spontane kind', vaak afwezig in het 'bevroren kind'. Totdat... Totdat wat? Totdat er een moment komt waarop de zaken aan het licht moeten gaan komen. Misschien wel door het lezen van een artikel als dit. Door het horen van een misbruik-verhaal van een ander, doordat je gaat trouwen, door de getuigenverklaring van een ander. Doordat je bent vastgelopen en je jezelf hebt gemeld bij een therapeut. Dan volgt een lange weg van herstel, onder Gods zegen, waarbij de focus ligt op het *wegsturen van de dader* uit jezelf.

info@praktijkdenUijl.nl
Tel. 010-7411411

(wordt vervolgd)

Samenkomen is onmisbaar

Hoe belangrijk is het om met de gemeente op te gaan naar Gods huis. Vanwege de coronacrisis zijn we beperkt in onze kerkgang. We ervaren het als een voorrecht dat we thuis kunnen meeluisteren. Misschien vindt u het fijn dat u ook kunt meekijken. Maar het blijft een noodsituatie. Woordverkondiging in een beeldcultuur stelt voor moeilijke vragen. Eigenlijk zijn we door de coronacrisis in een alarmfase terechtgekomen.

ds. G.W.S. Mulder,
Ridderkerk

'Geef het gemeente-zijn concreet gestalte.'

Het eerste wat opvalt, is dat de band tussen prediker en gemeente anders wordt ervaren als velen thuis meeluisteren. Ook gemeentelieden onderling moeten er extra voor waken elkaar niet uit het oog te verliezen. *Luisteren* is belangrijk, maar *er zijn* ook! Samenkomen is onmisbaar voor het gemeente-zijn. Denkt u nog weleens aan gemeentelieden die het moeilijk hebben? Aan die jongere die zich aan de rand van de gemeente bevindt? Van deze crisis kunnen we de gevolgen voor de gemeente niet overzien. Voor de toekomst is dit een grote zorg. Daarom de hartelijke oproep dat we ons - juist nu - inzetten voor het gemeente-zijn. Geef dit concreet gestalte; alstublieft onder biddend opzien.

Lage drempel

Is er ook een positieve kant? Bij thuis meeluisteren is de drempel lager. We zouden zo de boodschap misschien gemakkelij-

ker dichtbij mensen kunnen brengen die anders niet in de kerk komen. Dit is een belangrijk aandachtspunt. Er zijn zeven-tien miljoen Nederlanders. Wie maakt zich zorgen over hun ziel? Laten we daar meer mee bezet zijn! Het is mogelijk dat via deze middelen buitenkerkelijke mensen betrokken raken op Gods Woord. Maar er zijn helaas niet veel voorbeelden van. Het bijeffect heeft waarschijnlijk grotere gevolgen. De realiteit gebiedt immers te zeggen dat grote aantallen van kijkers en luisteraars in (nagenoeg) alle gevallen afkomstig zijn uit andere kerkelijke gemeenten. Dan werkt de lagere drempel dus precies de andere kant op. Het is de vraag of de binding aan de kerk hier uiteindelijk mee gediend is. Want de Heere heeft het zo beschikt dat we aan de kerk verbonden zijn - juist via de gemeente waar Hij ons een plaats heeft gegeven. Het onderstreept hoe belangrijk het is dat u trouw meeluistert met uw eigen gemeente.

Verantwoord gebruik

Er is dus al genoeg wat ervoor pleit dat ook in een beeldcultuur Woordverkondiging in de samenkomst van de gemeente de standaard moet zijn. Zoveel redenen dus om die norm steeds vast te houden en uit te dragen. Daar komt nog een punt bij. Technisch hebben we het op zich wel goed voor elkaar. Maar zijn deze technische middelen zélf wel zo geschikt om het Woord over te dragen? Als het over het boek gaat (ook een communicatiemiddel!), lijkt de waardering niet zo moeilijk. De boekdrukkunst heeft de Reformatie immers enorm gestimuleerd. Prekenboeken en -cd's liggen voor ons gevoel op hetzelfde vlak. Het uitzenden van preken via internet lijkt dan een stap verder te gaan. Op internet komt aan bijvoorbeeld geweld en onzedelijkheid veel kwaad voor. Is het wel goed als de preek dáár te vinden is? Verlaagt dit mogelijk de drempel tot verkéerd gebruik van digitale media?

Dit is een terecht punt van zorg. Al moeten we daarbij wel bedenken dat in grote bibliotheken ook allerlei boeken staan (prekenbundels en boeken van godloochenaars). De kerk zal altijd in een zondige wereld staan. Eigenlijk benadrukt dat alleen maar dat we in ons mediagebruik - zoals bij ál onze keuzes! - verantwoord hebben te handelen. Goede uitleg van de redenen is belangrijk. Dingen kunnen vanzelfsprekend lijken, maar bijvoorbeeld door ouders heel anders worden ingevuld dan door kinderen. Daarom is het gesprek hierover belangrijk. En dat te meer nu het gebruik van de moderne media zo de heiligste dingen raakt.

Invloed van media

Eigenlijk zit daar de grote nood. Nu de crisis ook zo'n inbreuk doet op de Woordverkondiging in de gemeente, wordt aan de kerk heel indringend haar kwetsbaarheid getoond. De technische middelen zelf zijn daar onderdeel van. Dat is voor ons lastig om onder ogen te zien. Alleen al omdat we enorm aan tablet en telefoon gewend zijn geraakt. Dat is precies de nood van de tijd. We zitten in een leefwijze en maken deel uit van een ontwikkeling. We kunnen ons er niet los van maken.

Is dit eigenlijk niet een diepe geestelijke les? Juist daarom is het nodig om de geesten te beproeven en waakzaam te zijn. Volgende keer hopen we deze invloed van media met praktische voorbeelden te verduidelijken.

(wordt vervolgd)

Mededeling Curatorium Theologische School Gereformeerde Gemeenten

De curatoren, in vergadering bijeen van 24 tot 26 augustus, delen met blijdschap mee dat zij vrijmoedigheid hebben gevonden de volgende personen toe te laten tot de opleiding tot dienaar van het Goddelijke Woord:

Dhr. J. Janse, Plaggeweg 42
8076 PM Vierhouten

Dhr. J.C. Kriekaart, Kloetingseweg 24
4431 PD 's Gravenpolder

Dhr. R.T. Michielse, Leuvenstein 11
4041 XZ Kesteren

Dhr. J. Janse is ouderling van de Geref. Gemeente te Elspeet, 45 jaar en van beroep docent op de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn. Hij is getrouwd en vader van acht kinderen.

Dhr. J.C. Kriekaart is ouderling van de Geref. Gemeente te Goes, 39 jaar en eigenaar van een hoveniersbedrijf. Hij is getrouwd en vader van drie kinderen.

Dhr. R.T. Michielse is ouderling van de Geref. Gemeente te Opheusden, 44 jaar en van beroep docent op het Van Lodenstein College te Kesteren. Hij is getrouwd en vader van drie kinderen.

De Heere is onzer nog gedachtig geweest! We mogen opmerken dat temidden van alle ambtelijke en kerkelijke zorg en schuld de Heere nog bemoeienissen maakt. Hijzelf achtervolgt de genomen beslissingen met Zijn onmisbare zegen. Wat geeft dit ook een hoop dat de Koning van de Kerk ook in de nageslachten Zijn genade wil verheerlijken: 'Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden' (Ps. 72:17a).

ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
ds. G.J.N. Moens, secretaris

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Oudemirdum,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen.

HOOGVLiet GAAT SAMEN MET SPIJKENISSE

De gemeente Hoogvliet gaat per 12 september samen met de gemeente van Spijkenisse.

De gemeente werd steeds kleiner en de ambten konden niet meer worden vervuld. Het kerkgebouw wordt waarschijnlijk verkocht aan een projectontwikkelaar. Mogelijk wordt er een zorglocatie gebouwd.

Voor gemeente en kerkenraad is dit een heel ingrijpend proces geweest. Opnieuw wordt een kansel gesloten in de classis Rotterdam. Vele jaren mocht het Woord Gods worden verkondigd. We zien uit naar een zegen over het gepredikte Woord.

We willen langs deze weg alle predikanten en studenten die in de achterliggende jaren zijn voorgedaan hartelijk bedanken, in het bijzonder onze consulent ds. H. Brons, die ons het laatste jaar met raad en daad heeft bijgestaan. Bovenal dank aan de Heere, Die zo veel jaren gaf wat nodig was, in de gemeente

en in de kerkenraad. Hij vergeve genadig alles wat zondig en verkeerd was en is. Als de Heere het geeft, mag straks dezelfde boodschap van zonde en genade, Adam en Christus, gehoord worden in Spijkenisse: 'Maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid. En dit is het Woord dat onder u verkondigd is' (1 Petr. 1:25).

Kerkenraad van Hoogvliet

VERGADERING PS OOST

Op donderdag 1 oktober vergadert de Particuliere Synode Oost in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Genemuiden; aanvang 9.30 uur. Mannelijke (doop)leden zijn welkom. Op woensdag 30 september wordt een bidstond gehouden in genoemd kerkgebouw. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, gaat ds. A. Schreuder, preses van de vorige synode, voor.

I.v.m. de coronamaatregelen is het van belang dat zowel afgevaardigden als belangstellenden zich aanmelden voor zowel bidstond als vergadering. U kunt dat doen via <https://forms.gle/UWu1YS5Bkdnjuj568> of via een link op www.gergeminfo.nl. Het aantal vrije plaatsen is beperkt, meldt u zich

tijdig aan. Aanmeldingen worden in volgorde van binnenkomst verwerkt. Wanneer u een plaats is toegewezen ontvangt u twee weken van tevoren een bevestiging per e-mail. De bidstond is ook live te beluisteren via www.kerkomroep.nl

HERDENKING AMBTSJUBILEUM DS. F. MULDER

Op 7 september mag onze geliefde herder en leraar ds. F. Mulder gedenken dat hij 25 jaar als predikant mag dienen. Hierbij wordt stilgestaan in een kerkdienst op dinsdagavond 8 september. Deze dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van onze gemeente te Opheusden. Aanvang 19.30 uur.

De dienst is alleen toegankelijk voor genodigden. Belangstellenden kunnen meeluisteren via deze link:

<https://gergemopheusden.nl/rhenen>
Kerkenraad Rhenen

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 134, gemeente Apeldoorn:

Het telefoonnummer van de scriba is gewijzigd in: 06-52123892.

JAARVERGADERING ZONDAGSSCHOLENBOND

Op zaterdag 12 september (9.30 uur) wordt de jaarvergadering gehouden van de Bond van Zondagsscholen, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel. Ds. A. Schot spreekt over het thema: 'Een deel viel in de goede aarde!' Het bestuur hoopt dat vele leidinggevendenden van de diverse zondagsscho-

len aanwezig zullen zijn. Ook andere belangstellenden zijn van harte welkom.

AANGEPASTE KERKDIENT TE BARNEVELD-CENTRUM

Op zaterdag 19 september wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Barneveld-Centrum een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een beperking.

Student M.G. van Middendorp spreekt over: 'Gods genade verheerlijkt in Manasse' (n.a.v. 2 Kron. 33:1-20). De dienst begint om 14.30 uur en is alleen te bezoeken na opgave vóór 5 september: afd.veluwe@helpendehanden.nl of tel. 06-12376235. Online mee te luisteren via: <http://kerkstream.polcloud.nl:8000/GGBC>; collecte t.b.v. Helpende Handen: NL 17 ING B 0322 403464.

Berichten

VGS HOUDT LEDENVERGADERING

Op zaterdag 19 september houdt de VGS haar ledenvergadering in het gebouw van de Gomarus Scholengemeenschap (Hoefslag 11) te Gorinchem. Tijd: 09.30-12.30, aansluitend lunch. Ds. J.M.D. de Heer spreekt over 'Vertragen en verdiepen; hoe houden we de Bijbelse koers te midden van evangelische en seculiere invloeden die in een hoog tempo langskomen én binnenkomen?'. Uitgenodigd zijn afgevaardigden en overige leden van de bij de VGS aangesloten (school)besturen en kerkenraden. Ook belangstellende onderwijsgevendenden en anderen die bij het onderwijs zijn betrokken, zijn hartelijk welkom. Aanmelden: www.vgs.nl/alv2020
P.W. Moens, bestuurder VGS

FIETS- EN WANDELROUTES YERSEKE

De activiteitencommissie van de Geref. Gemeente te Yerseke organiseert op zaterdag 12 september twee fiets- en wandelroutes. Vertrekpunt is het terrein bij Top Onions, Baarlandsestrandweg 5, 4431 NJ 's-Gravenpolder. Vanwege de coronamaatregelen wordt er gestart in tijdsblokken, met een maximum

aantal deelnemers. De prijs (incl. eten en drinken onderweg) is € 15,00 p.p.; voor kinderen van 4 t/m 12 jaar € 7,50. Opgeven kan tot 7 september via: www.nieuwbouwwerkgemyerseke.nl. De netto-opbrengst is voor de nieuwe kerk in Yerseke.

KLEDINGVERKOOP IN VEEN

In Veen wordt op vrijdag 25 september (13.00-19.00 uur) en zaterdag 26 september (9.00-12.00 uur) een tweedehandskledingverkoop gehouden. Locatie: Dorpshuis, Groeneweg 2. De opbrengst is voor het evangelisatiewerk van de Geref. Gemeenten. Meer informatie: tel. 06-10325991. De RIVM-regels worden in acht genomen.

VERKOPING IN POORTVLIET

Op donderdag 1 oktober houdt de vrouwenvereniging van de Geref. Gemeente te Poortvliet een verkoping. Locatie: Kerkgebouw Geref. Gemeente, Zuidstraat 15. Verkooptijden 15.00-17.00 en 19.00-20.00 uur. Bestellijsten voor kaas, gebak en textiel zijn op te vragen via vrvergergempooortvliet@kliksafe.nl

WERKGROEP VOOR STUDENTEN

Studeer je en ben je op zoek naar een studentenkring in (de buurt van) de stad waar je studeert? Kijk dan voor meer informatie en data op: www.werkgroepstudenten.nl

ZOMERCONFERENTIE STUDERENDEN

Studenten aan universiteiten en HBO-instellingen zijn vrijdag 11 september welkom op de zomerconferentie van de Werkgroep voor studenten van de Geref. Gemeenten. Ds. J.J. van Ekeveld spreekt over het thema 'Hel en hemel'. Locatie: Geref. Gemeente, Nieuwe Gouwe O.Z. 2-B, Gouda. Tijd: inloop vanaf 17.00 uur; aanvang maaltijd 17.30 uur; aanvang lezing 19.30 uur. Kosten incl. maaltijd € 5,-, excl. maaltijd € 3,50 (betaalverzoek volgt per e-mail). Onder de huidige coronamaatregelen kan de conferentie doorgaan. Als er strengere maatregelen komen, moeten we mogelijk aanmeldingen annuleren. Voor de actuele situatie en meer informatie: zie onze website. Aanmelden vóór 7 september via www.werkgroepstudenten.nl.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 6 SEPTEMBER 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens;

Aalburg 9.30 en 14.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 9.30 en 14.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Barendrecht 15.00 uur ds. H.J.

Agteresch; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen (in Dorpskerk) 11.30 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Berkenwoude 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00

uur ds. R. Kattenberg; Bodegraven 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.30 uur (openb. bel.) ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. H. Brons; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Deventer 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur stud. M. Boersma; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 en 18.00 uur (openb. bel.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; 's-Gravenpolder 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Groningen 16.00 uur stud. J. Beens; Haamstede 19.15 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 14.30 uur stud. M. Boersma; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; Hoogvliet 19.00 uur ds. A. Verschuure; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. W. Silfhout; Kampen 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Klaaswaal 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburch; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur kand. P.C. Vlot; Leerdam 14.30 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 15.30 uur ds. M. Joosse; Lelystad 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 18.00 uur ds. M. Joosse; Marknesse 19.00 uur stud. J. Beens; Meeuwen 15.00 uur ds. P. Mulder; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 18.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 18.00 uur ds. W. Visscher; Moerkapelle 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Naaldwijk 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. M.H. Schot; Nieuwer ter Aa 15.30 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman; Nieuwerkerk 14.30 uur ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oostburg 10.00

en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 15.30 uur ds. M. Blok; Poederoijen 14.30 uur (openb. bel.) ds. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 9.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Puttershoek 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Rhenen 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur stud. P.J. de Raaf; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 (openb. bel.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 uur ds. J. IJsselstein; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.J. van Eckereld en 19.00 uur ds. L. Blok; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.00 uur (H.D.) ds. A. Schreuder en 14.30 uur ds. G. van Manen; Tholen 10.00 uur ds. C. Harinck; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 18.00 uur ds. M. Karens; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Woerden 16.30 uur stud. L. van der Kuijl; Wolphaartsdijk 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.00 uur ds. B. Labee; Zoetermeer 10.00 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis en 19.00 uur ds. W. Harinck; Zwolle 19.00 uur ds. R.A.M. Visser.

DINSDAG 8 SEPTEMBER 2020

Drachten 19.30 uur ds. G. Pater; Herkingen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Oostvoorne 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Tholen 19.30 uur (tijdrede) ds. A. Verschuure; Veenendaal 12.30 (huw.bev.) en 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

WOENSDAG 9 SEPTEMBER 2020

Aalst 19.30 uur ds. G. Beens; Alblasserdam 15.00 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Berkenwoude 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J.

van Boven; Hoofddorp 19.45 uur ds. E. Bakker; Houten 19.45 uur ds. S. Maljaars; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. D. de Wit; Krabbendijke 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nisse 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opperdoes 19.30 uur ds. K. Boeder; Oude-Tonge 19.30 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 19.30 uur ds. J. Schipper; Rijssen-West 19.30 uur (openb. bel.) ds. P.D. den Haan; Scherpenzeel 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Sint Annaland 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Spijkenisse 19.45 uur ds. L. Blok; Stolwijk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 19.30 uur (bidstond) ds. G.J. van Aalst; Zoetermeer 19.30 uur ds. G. van Manen.

DONDERDAG 10 SEPTEMBER 2020

Alblasserdam 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Barendrecht 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen (in Dorpskerk) 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; De Valk-Wekerom 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. W. Mouw; Gravenzande 19.45 uur ds. A. Schot; Kamperland 19.30 uur ds. J.J. van Eckereld; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur (voor de zending) ds. H.J. Agteresch; Kruijningen 19.30 uur ds. W.J. Karels; Leerdam 19.30 uur ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Nijkerk 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Nunspeet 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Ouddorp 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Terwolde - De Vecht 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Tricht-Geldermalsen 14.00 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Waardenburg 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A.T. Huijser; Zoetermeer 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Tanis.

VRIJDAG 11 SEPTEMBER 2020

Barneveld-Zuid 14.15 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Leerdam 14.00 uur (huw.bev.) ds. M.T. Al-Chalabi; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Oostvoorne 14.45 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Rijssen-West 14.15 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; Scherpenisse 13.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Sliedrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 6 SEPTEMBER 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. J. Krijgsman; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) stud. J. Beens en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Tot onze diepe droefheid behaagde het de Heere, op Zijn tijd en wijze, van ons weg te nemen onze zeer geliefde, zorgzame en biddende moeder, oma en overgrootmoeder

Jannetje van Haaren-van der Spek

lid in de orde van Oranje-Nassau
sinds 2 augustus 1983 weduwe van ds. J. van Haaren

in de leeftijd van 84 jaar

Alblasserdam: H. van Esch-van Haaren
J. van Esch
Jeannette en Matthijs
Anne (*in liefdevolle herinnering*)
Jan
Heidi & Thomas
Guido
Carla en Jaco
Levi
Roan
Tamar
Sharon
Christian

Lunteren: D.J. van den Top-van Haaren
H. van den Top
Anja en Monné
Annemarie en Gert Jan
Jesse (*in liefdevolle herinnering*)
Anna
Emma
Mette
Annelies en Alfrédo
Naómi
Luca
Jorick en Elsbeth
Julie
Elif
Andrea en Corné
Jan-Hendrick en Marieke

In liefdevolle herinnering: Gerard

Nijkerk: G.C. van Haaren
J. van Haaren-van den Berg
Jan en Anneco
Herman en Kimberley
Lucas
Gerard

Amersfoort, 27 augustus 2020

Correspondentieadres: Familie G.C. van Haaren
Wittenburg 76
3862 EJ Nijkerk

De begrafenis heeft, dinsdag 1 september jl., plaatsgevonden op de Algemene Begraafplaats Rusthof, Dodeweg 31 te Leusden.

Met ontroering hebben wij kennisgenomen van het plotselinge overlijden van mevrouw

J. van Haaren - van der Spek

weduwe van onze oud-predikant ds. J. van Haaren, die onze gemeente dienen mocht van 1964 tot zijn overlijden in 1983.

Vanaf 1964 had zij een grote plaats in het midden van onze gemeente.

Ons medeleven gaat uit naar haar kinderen en (achter) kleinkinderen. De Heere sterke hen in dit grote verlies.

Onze bede is dat deze roepstem geheiligd mag worden aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort

ds. W. Visscher, preses
B. van Ooijen, scriba

Amersfoort, 27 augustus 2020

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Scherpenzeel nam met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Iz. den Dekker

in de leeftijd van 85 jaar.

Met grote inzet en liefde heeft hij onze gemeente in de jaren 1967-1973 als diaken en in de periode 1973-2001 als ouderling gediend. Ook als scriba, catecheet en verenigingsleider heeft hij veel voor onze gemeente mogen betekenen. Sterke de Heere zijn vrouw, kinderen en verdere familie in dit grote verlies en heilige Hij deze roepstem aan ons aller hart.

M. Logmans, preses
F.W. Stufken, scriba

Scherpenzeel, 27 augustus 2020

Reformatie
Relatiebemiddeling

**Op zoek naar een partner
in de reformatorische gezindte?**

Tel.nr: 06 - 1732 9621
www.refo-relatie.nl

www.scheurfotokaarten.nl

Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoping op uw eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

Voor alle in
dit nummer
genoemde
toekomstige
data geldt:

**INDIEN DE
HEERE WIL EN
WIJ LEVEN**

Welkom! **Israël Zomerfair**
5 september in H.I.Ambacht.
Kijk op israelzomerfair.nl
incl. boodschap Ds. M.L. Dekker.

Prachtige natuur genieten
in Hoog Sauerland.
www.huizesolagratiat.net

Nog een weekje weg in het naseizoen?
Week van 21 en 28 september nog vrij.
Prachtige chalet op camping Batouwe in
Kesteren. € 250,- per week.
Info: 06-30673751

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Laatste preken van JC Philpot 1 €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1-2 à €19,50
hetbraambos.nl 078-6933783

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

Nieuw in de bkh! **Gods verborgen omgang vinden, Psalmen in woord en beeld, dl. 1.**
H. vd Brink (schilderijen), ds. D.W. Tuinier
(52 meditaties), Psalmberijming van
Revius, www.ramshoorn.nl

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden
EXAMENCOMMISSIE
Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten
ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE
Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel
MODELINSTRUCTIE
Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muziekliefhebbers
KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad
BUNDELS met Psalm bewerkingen
CURSUS Kerkelijk Orgelspel
Allerlei **ACTIVITEITEN**

Meer informatie
of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar
info@kerkenmuziek.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Aloë Vera pakket van Neolife:
Aloë Vera Gel - jeuk, wondjes, koortslip.
Hand&Body Lotion- droge handen,
droge huid, niet-vetterig.
Kommie **06-34826766**
www.naturalhealthproducts.nl

Studente HBO-verpleegkunde, 21 jaar,
zoekt per februari 2021 woonruimte
in de omgeving van Harderwijk.
Heeft u iets te huur? Tel: 0612195526
E-mail: lisa-kamp@live.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Wilt u kleiner gaan wonen?
Evt. met zorg. Landelijk gelegen,
omgeving Waardenburg, 1 a 2 pers.
Bel voor Info: 0653933283
Of kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl

ROUW & GELEGENHEIDSKLEDING
kindergelegenheidskleding.nl
0577-401193 / 06-36392103

Begravenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

Verkrijgbaar bij de boekhandel

GER. 400 BLZ.
ROYAAL FORMAAT
GEHEEL IN KLEUR
GEILLUSTREERD
€ 34,90

Bezoek onze webshop:
gebrkoster.nl

Uitgeverij Boekhandel
 Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

HANDBOEK VOOR (HUIS)CATECHISATIE, GODSDIENSTLES OF JEUGDWERK

HANDBOEK VOOR DE CATECHEET

Voorbeelden en illustraties bij
de geloofsleer

D.J. Vogelaar

Het handboek volgt de lijn van het catechisatieboekje van ds. A. Hellenbroek. De indeling is als volgt: Ieder hoofdstuk begint met een of meerdere lestips. Dan volgt de samenvatting van de les. Vervolgens is er een stukje verdiepingsstof om het geheel ten slotte met voorbeelden en illustraties af te ronden.

Wij citeren uit de recensie in De Saambinder:

De schrijver, heeft het materiaal dat hij verzamelde ter voorbereiding van het (catechetisch) onderwijs dat hij jarenlang mocht geven niet voor zichzelf willen houden, maar beschikbaar gesteld voor anderen. (...) Het resultaat is een prachtig uitgegeven boekwerk bestaande uit 58 hoofdstukken, die een vaste indeling hebben: lestip(s), samenvatting van de les, verdiepingsstof en illustraties/voorbeelden. Met 'illustraties' wordt geen fotomateriaal bedoeld - dat overigens ook rijk vertegenwoordigd is - maar kernachtige uitspraken, aansprekende gebeurtenissen, anekdotes en kennelijke gebedsverhoringen. Hieruit kan de catecheet een keus maken om de leerstof concreet te maken voor kinderen en jonge mensen. (...) Het "Handboek voor de catecheet" heeft ook ouders veel te bieden bij gebruik in het gezin, bijvoorbeeld ter voorbereiding op de catechismusprek. Wij willen dit boek van harte aanbevelen met de bede dat de Heere het onderwijs aan onze kinderen en jongeren wil zegenen tot hun eeuwig welzijn (...).

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Ben Nijhof tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Ga je studeren? Zoek je bezinning en gezelligheid? Kom dan een kijkje nemen op één van onze kringen en proef de sfeer!

Dit zijn D.V. onze startavonden:

Ede-Wageningen 8 september 2020
Viatoria

Utrecht 8 september 2020
Fides Vincit

Leiden 10 september 2020
Calvijnkring

Rotterdam www.voxvivarotterdam.nl
Vox Viva

Zeeland 16 september 2020
Amicitiae Fidei

Groningen 16 september 2020
Via Veritatis

Kijk op werkgroepstudenten.nl/gergemkringen voor meer info.

WERK GROEP
STUDENTEN GG

VOOR AL UW BOEKEN!

Alle nieuwe titels, o.a. theologie, ruime voorraad.

Boekhandel Van Velzen

Dorpsstraat 83 - Krabbendijke
Tel. 0113-506173 / 501402

www.velzenbv.nl - ljmeeuwsen@velzenbv.nl

TE KOOP Leuke poppenkleertjes voor baby born jongens en meisjes poppen.

INTERESSE ?? Bel of app mij, dan zal ik wat foto's sturen of kom even langs op Dorpsgaard 12 Nieuw-Beijerland. Tel. 06 15236545. De hele opbrengst is voor de zending.

Unieke begeleiding bij autisme

welcura

Welcura biedt levensbegeleiding op reformatorische grondslag aan kinderen, jongeren en volwassenen met autisme en hun familie.

Woon- en logeeropvang voor kinderen en jongeren

Woonbegeleiding voor volwassenen

Ambulante begeleiding aan kinderen en volwassenen

Heeft u hulp nodig voor uzelf of iemand uit uw omgeving? Onze gespecialiseerde medewerkers staan graag voor u klaar.

www.welcura.nl | info@welcura.nl | 06 230 846 63

MOOIE COLLECTIE ORGELS VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL KRABBENDIJK
VRIJHEIDSLAAN 55 OOSTPOLDERWEG 15
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL 4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

Julia's
baby- en kinderkleding

De nieuwe collectie ligt al in de winkel!
U kunt bij ons terecht voor bruilofts-, rouw-, doop-, zondagse- of schoolkleding. Onze maten gaan vanaf 44 tot 176.
www.juliaskleding.nl

Thuis uw nieuwe vloer kiezen!
PVC, Parket, Laminaat, tapijt.
Afspraak maken? 06-19557166
DE VLOERENKONING.NL

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST
www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Te huur in Gouda aan leuke straat aan het water; mooie ruime kamer in "De Magneet" voor studente of werkende dame. Voor informatie: verdouwbeheeradm@outlook.com

Begrafenisonderneming

Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **International Sales Manager (HBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**
- **Operator Inpak (MBO)**
- **Heftruckchauffeur (MBO)**

Met het oog op deze functies, zoeken wij gedreven en flexibel ingestelde personen, die met passie hun werk willen doen!

Voor meer informatie – waaronder de volledige vacaturetekst – kunt U contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes, senior consultant agribusiness – Green Career Consult Mailadres:

bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483.

HARKES

Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

begravenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

Uw woning in Veenendaal, Achterberg, Rhenen, Renswoude, Ederveen of omgeving goed verkopen?
Maak een vrijblijvende afspraak voor een gratis verkoopadvies met waardebeoordeling en scherpe offerte!

BURGLAND
Makelaars

Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

TOEN ZE BIJNA THUIS WAREN, HAD VADER GEZUCHT: 'ELSKE, DOE ALS JE BLIEFT GEWOON. IK HAD GEDACHT DAT JE BLIJ ZOU ZIJN JE VADER WEER TE ZIEN'.

Die dag besloot Elske: Ik ga nooit meer naar opa en oma, want dan krijg ik heimwee. Als ik er nooit meer kom, kan ik alles vast wel vergeten. In de herfstvakantie had ze maar eens een brief aan Heleen geschreven. Zelf had ze er al twee gehad en vorige week een kaart, waarop stond: 'Ben je soms ziek? Ik hoor niets van je, of heb je m'n laatste brief niet ontvangen? Je komt toch weer in de kerstvakantie?' Ook op deze kaart had Elske nog niet teruggeschreven. Ze heeft er geen zin in. Als ze uit school komt, is ze moe en lusteloos. Ze kan het nog niet eens hebben als Tessa druk doet. Soms denkt ze: Ik zal toch niet ziek zijn? Maar nee, echt ziek voelt ze zich ook niet. Ze zou niet weten wat er aan scheelt. Maar vrolijk zijn, is er bijna nooit meer bij. In het begin kon ze nog wel vrolijk doen, hoewel ze het niet echt meende, maar ook dat kan ze niet meer. Er hoeft maar een kleinigheid te zijn, of ze valt kribbig uit. Naar opa en oma heeft ze ook nooit een brief geschreven. In het begin belden ze elkaar nog wel regelmatig, maar nu doet Elske het uit zichzelf nooit meer. Ze wil alles, alles vergeten! Dat ze opa en oma daarmee verdriet doet, die gedachte duwt ze weg. Hoe lang zit ze nu al zo? Ze is ongemerkt in slaap gevallen. Opeens roept Tessa's heldere stem: 'Els, telefoon voor jou!' Elske schrikt op. Zat ze warmpel te pitten! Telefoon, voor haar? Misschien Heleen, die vraagt of de kaart wel aangekomen is. Of oma, natuurlijk, dat is ook al weer een tijdje geleden.

Onderzoeken

Over de hele wereld vindt er veel onderzoek plaats. Dat gebeurt aan universiteiten, in ziekenhuizen, in laboratoria. Van alles wat onderzocht wordt, worden (dikke) onderzoeksverslagen gemaakt. Dit kan dan weer als naslagwerk gebruikt worden door mensen die zich ergens verder in willen verdiepen.

Jij zult op school ook weleens een werkstuk moeten maken. Dan ga je op zoek naar bronnen die je kunt gebruiken om informatie te verzamelen. Als het goed is, bestudeer je deze bronnen goed en check je ook of de informatie die je gevonden hebt juist is. Naast dit brononderzoek heb jij ook nog ander Brononderzoek te doen. Dat is wat de Heere Jezus ons voorhoudt in Johannes 5:39: 'Onderzoekt de Schriften'. Dat is een onuitputtelijke Bron. Het is een goudmijn. Alles is erin te vinden. De opdracht om de Schrift te onderzoeken, is al onder andere door de profeet Jesaja ons meegedeeld. In Jesaja 34:16 staat eigenlijk dezelfde oproep. 'Zoekt in het boek des HEEREN en leest'. En om niet meer te noemen lezen we van de gemeente van Beréa dat ze het 'Woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen (namelijk de boodschap van Paulus) alzo waren' (Hand. 17:11). Ik zou zeggen: ga eens op onderzoek uit of je meer oproepen kunt vinden om met het Woord van God bezig te zijn. Lees daarvoor de allereerste bladzijde van een GBS-Bijbeluitgave eens rustig. Want wees eerlijk: hoeveel tijd besteed jij er aan? Ik las pas dat we misschien wel meer geven om een vakantie dan om het bestuderen van een Bijbelhoofdstuk. Het zou een slecht teken zijn...

Onderzoeken is niets slechts oppervlakkig lezen, maar grondig, met aandacht, biddend om de verlichting van de Heilige Geest. Weet dit: er is veel vreugde te vinden in dit Brononderzoek. Psalm 119 staat er vol van. Gezegend Brononderzoek toegewenst!

Ds. Labee over:

Vijandschap en haat [2]

Door allerlei jeugdervaringen is er zoveel haat vanbinnen. Ik word ermee aangevallen dat ik zelf 'hatelijk' of 'hatend' over de aarde ga. Wilt u er een keer over schrijven?

Vulkaan

Van nature zijn we vijanden van God en van onze naaste. We wezen er de vorige keer op dat de wortel van ons bestaan niet deugt. Dat wordt zichtbaar op deze wereld. Zoveel barsten in huwelijken, families en andere levensverbanden. Als we nog in liefde met elkaar mogen samenleven, is dat Gods goedheid. Dan beteugelt Hij de vijand nog in ons binnenste. Soms wordt het beeld gebruikt van een vulkaan. De vuurmassa blijft in de aarde zolang de aardlagen die kolkende massa bedekken. Als de vulkaan uitbarst, spuit het alles verwoestende lava eruit.

Een lezer schreef over verschrikkelijke jeugdervaringen, waardoor die 'vulkaan vanbinnen' werkelijk ervaren wordt. Om in de beeldspraak te blijven, de laag die het 'vuur' gebruikelijk wat bedekt, is aangetaast en heel dun geworden. We hopen van harte dat deze lezer (die we destijds, toen de vraag binnenkwam, persoonlijk al antwoordden) professionele hulp heeft om hiermee om te gaan. Wat kan het een worsteling zijn als door een moeilijke jeugd een verwrongen werkelijkheid is ontstaan en het vanbinnen 'woelt'. Of zoals de vraagsteller het omschreef die zichzelf als 'hatelijk' of 'hatend' over de aarde zag zwerven. Zeker, dan komt alles in het juiste licht te staan als we weten vanuit de Heili-

ge Schrift allen 'behept' te zijn met dit zondegif. En vanuit de hulpverlening zijn er trajecten om te zoeken naar de oorzaak of naar een betere manier van omgaan met deze gevoelens. Maar wat kan het benauwend zijn als we ons bestaan zo leren kennen. En satan zal niet aflaten om het smeulende vuurtje van 'haat' aan te blazen... De Heere gebruike deze nood om bij het licht van Gods Geest ontdekt te worden aan het doodsbestaan vanbinnen.

Overwinnaar

Hoe kan nu zo'n verdorven mens zalig worden? O, het is de liefde van God die alle vijandschap en haat verbreekt. Eén druppel in het hart uitgestort, geeft liefde tot de Heere en alles wat Hem toebehoort. Dan worden we het met de Heere eens, al zou Hij nooit meer naar ons omzien. Dan wordt de vijandschap en haat een last. Dat lichaam der zonde en des doods, dat zich aan de (liefdes)wet van God niet wil onderwerpen, leert toch buigen onder de Heere.

Ook in het leven der genade blijft de strijd. Mensen die de liefde van God bij aanvang mogen kennen, moeten iedere keer weer worden ingewonnen. Het is een ontdekking om erachter te komen een vijand van het kruis van Christus te zijn. Om uit genade zalig te worden. Als de Heere afbreekt, komt heel ons bestaan in opstand tegen God en Zijn Christus. Dan zijn we geen 'lieve mensen' meer. Als goddeloos en doemschuldig komen we openbaar. Is er voor zulke vijanden nog verwachting? Ja, omdat de Heere gesproken heeft: 'Ik zal vijandschap zetten...! Hij was de Eerste na de zondeval. Door de drie-enige God worden vijanden met God verzoend. Vanwege dat verkiezende liefdeshart van God de Vader. Om de liefde van de Borg, Die Zich 'doodliefde' voor haters. Door het werk van Gods Geest, Die met zoveel liefde een zondaarshart wil bearbeiten.

Er blijft één 'haat' over: 'Zou ik niet haten, HEERE, die U haten? En verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan? Ik haat hen met volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij' (Ps. 139:21, 22). Maar er staat wat achter: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg' (vs. 23, 24).

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

